

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/400
Toplantı Tarihi/Sayısı : 7.12.2022/22
Karar Numarası : 2022/890
Başvuran : M. Y.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Bandırma 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın Kuruma girişte eşyalarının kendisine verilmediği, kitapları ve emanet para hesabıyla ilgili yazdığı dilekçelerine dönüş yapılmadığı, kulağındaki rahatsızlık için kendisiyle ilgilenilmediği iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, 05.04.2022 tarihli ve ... sayılı dilekçesinde;

a. Bandırma 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna bazı sebeplerden dolayı zorunlu olarak geldiğini, Kuruma girişte yapılan eşya aramasında eşyalarına el konulup çöpe atıldığını, bu hususta Kurum İdaresine başvuruda bulunduğunu ancak kendisine dönüş yapılmadığını, kitapları ve emanet para hesabıyla ilgili yazdığı dilekçelerinin de yanıtı bırakıldığını, kulağında bir rahatsızlığının bulunduğunu ve kendisiyle ilgilenilmediğini, kantin listesinin verilmesi talepli dilekçesine de yanıt verilmediğini iddia etmiştir.

3. Bandırma 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün 22.04.2022 tarihli cevabi yazısında;

a. Emanet eşya deposu kayıtlarına göre başvuranın hiçbir eşyasının çöpe atılmadığı ve depoda muhafaza altına alındığı,

b. Başvuranın 15.04.2022 tarihli dilekçesinden anlaşılacağı üzere eşyalarının tam ve eksiksiz olarak muhafaza altında tutulduğu, başvuranın da depoya getirilerek eşyalarının durumunu görmesinin sağlandığı,

c. Burun kıl makinasının ise ilgili mevzuat gereği koğuş ve eklentilerine verilebilecek malzemeler arasında olmamasından dolayı kendisine verilmediği, bu konuda ...Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının ...27/1/2022 tarih ve 2022/... sayılı kararında burun kıl makinası alınması talebi hakkında ret kararı verdiği, başvuranın bu karara karşı İnfaz Hakimliğine yapmış olduğu itirazının İnfaz Hakimliğinin 21/3/2022 tarih ve 2022/... esas 2022/... karar sayılı kararı ile reddedildiği,

d. Başvuranın kitap talebi konusunda dilekçe yazmasına rağmen dilekçelerine yanıt verilmediği iddialarına ilişkin olarak; başvuranın 29.03.2022 tarihinde Kuruma girişinde yanındaki 2 adet yayının inceleme amacıyla eğitim birimi tarafından teslim alındığı, inceleme sonunda yayınlarda sakıncalı bir durumun olmadığı anlaşılması üzerine UYAP kayıtlarının yapıldığı ve devamında ilgili yayınların imza karşılığında başvurana teslim edildiği,

e. Başvuranın kantin listesinin verilmesi yönündeki talebi hakkında; Kurumda kantin ürün listesinin haftalık

olarak herhangi bir talep olmaksızın koğuşlara verildiği, kişiye özel kantin listesi verilmediği, başvuranın kantin birimine y6nelik “kağıt tutucu yazı altlığı” talebinin bulunduğu, bu talebine istinaden başvuran ile g6r6şme sađlandđı ve Kurum kantininde bulunmayan bir 6r6n olması nedeniyle dışarıdan temin edilmek 6zere sipariş verildiği, geldiği zaman başvurana teslim edileceğinin bildirildiği, s6re7 hakkında kendisine detaylı bilgi verildiği,

f. Başvuranın emanet para hesabıyla ilgili yazdığı dilek7elere yanıt verilmediği iddialarına ilişkin olarak ise; 30.03.2022, 14.04.2022 ve 18.04.2022 tarihli dilek7elerine istinaden gerekli işlemlerin ger7ekleştirildiği ve kendisine bilgi verildiği,

g. Başvuranın iki kulağında iltihap ve ağrı bulunmasına rağmen rahatsızlığı ile ilgilenilmediği y6n6ndeki iddiası hakkında; başvuranın sağlık dosyası evrakları incelendiğinde 30.03.2022 tarihinde kendisine darp/cebir muayenesi yapıldđı, bu muayenede başvurana oitis eksterna, miyalji tanısı 6zerine re7ete d6zenlendiği, s6z konusu ila7ların başvurana teslim edildiği ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. Anayasa'nın “Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” başlıklı 17'nci maddesinde yer alan d6zenleme řu şekildedir:

“Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin v6cut b6t6nliğ6ne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)”

5. 6701 sayılı T6rkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 2'nci maddesine g6re Ulusal 6nleme Mekanizması; *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsan6 veya K676lt6c6 Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler S6zleşmesine Ek İhtiyari Protokol h6k6mleri 7er7evesinde kişilerin 6zg6rl6klerinden yoksun bırakıldığı yerlere d6zenli ziyaretler yapmak 6zere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

6. Aynı Kanun'un “Kurumun g6revleri” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *“6zg6rl6đ6nden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal 6nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonu7larını takip etmek”* Kurumun g6revleri arasında sayılmıştır.

7. Y6netmelik'in “6n incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesi řu şekildedir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya ge7ilmeden 6nce 6n incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;

(...)

e) Belli bir konuyu 7erip 7ermediği,

f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadđı y6nlerinden incelenir. ”

8. Y6netmelik'in “Gerek7eli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi ř6yledir:

“(1) 6n inceleme aşamasında, başvurunun a7ık7a dayanaksız olup olmadđı, başvurunun hakkın k6t6ye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadđının tespiti a7ısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında s6z konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerek7eli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) 6n inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları tařımadđının anaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerek7eli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREK7E

9. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilecek hususlar farklı şekillerde tezahür edebilir. Bunların birçoğu ceza infaz kurumu idaresi ve görevlilerinin kasıtlı davranışlarından kaynaklanabileceği gibi yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle de ortaya çıkabilir. Bu nedenle mahpuslar için bir ceza infaz kurumundaki yaşam tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Ceza infaz kurumundaki yaşam, mahpuslara sunulan aktivitelerin genişliğinden, mahpuslar ve ceza infaz kurumu görevlileri arasındaki ilişkilerin genel durumuna kadar geniş bir alanda değerlendirilmelidir. (*Avrupa İşkence ve İnsanlık dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesinin (CPT) Standartları, 2002*)

10. Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrası ve Sözleşme'nin 3'üncü maddesi herhangi bir sınırlama öngörmemekte ve işkence, insanlık dışı ve onur kırıcı muamele ve cezaların yasaklanmasının mutlak mahiyetini belirtmektedir. Kötü muamele yasağının mutlak mahiyeti Anayasa'nın 15'inci maddesi kapsamında belirtilen savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde dahi istisna öngörmemiştir. Aynı şekilde Sözleşme'nin 15'inci maddesi benzer bir düzenleme ile kötü muamele yasağına ilişkin herhangi bir istisna öngörülmemiştir. (*Selmouni/Fransa [BD], B.No: 25803/94, 28.07.1999, para.95; Assenov ve diğerleri/Bulgaristan, B.no: 24760/94, 28.10.1998, para.93*)

11. Başvuranın, Bandırma 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kitaplarının kendisine verilmediği iddialarına ilişkin olarak; muhatap Kurum tarafından ilgili eşyaların başvurana teslim edildiğini gösteren teslim tutanağı Kurumumuza gönderilmiştir. Tutanakta başvuranın da imzası ve beyanı bulunmaktadır. Başvuranın Kurumumuza konuya ilişkin iddialarının bulunduğu dilekçesini göndermesinden kısa bir süre sonra kitapların teslim edildiği anlaşılmıştır. Bu sebeple söz konusu iddia açısından "**ihlal bulunmadığı**" değerlendirilmiştir.

12. Başvuran "kağıt tutucu yazı altlığı" talebinde bulunmuştur ve Kurum kantin listesinin kendisine verilmesini talep etmiştir. Bunun üzerine Bandırma 1 No.lu T Tipi kapalı Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğü tarafından düzenlenen yazıda başvuranın talep ettiği eşyanın kantinde satılan bir ürün olmaması sebebiyle Kurum dışından sipariş edildiği, gelmesi halinde başvurana verileceği ifade edilmiştir. Ayrıca Kurum kantin listesinin her hafta koğuşa verildiği belirtilmiştir. Bu nedenlerle başvuranın bahsi geçen taleplerinin yerine getirilmediği iddiasının açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve dolayısıyla "**kabul edilmez**" olduğu değerlendirilmiştir.

13. Başvuranın emanet para hesabıyla ilgili iddiaları hususunda; kendisinin 30.03.2022, 14.04.2022 ve 18.04.2022 tarihli dilekçelerine istinaden gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmiştir ve ilgili belgeler Kurumumuzla da paylaşılmıştır. Yapılan belge incelemesinden başvuranın iddialarının bir temele dayanmadığı anlaşıldığından açıkça dayanaktan yoksun olan iddiaların "**kabul edilmez**" olduğu değerlendirilmiştir.

14. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirilmekle birlikte, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının "**ihlal edilmediği**" kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurusunda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 07.12.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi